
ГЛАВА 17 – НАУКА И ИЗСЛЕДВАНИЯ

ИСТОРИЯ И ПРИНЦИПИ

Политиките на ЕС в тези области неотдавна бяха водени на нивото на отделните държави-членки. Липсата на политика на общностно ниво доведе не само до дублиране на усилията, но и до пропускане на много възможности. Към това се добавя и фактът, че съвременните научни изследвания са в голямата си част интердисциплинарни и скъпоструващи и изискват критична маса от научен потенциал. Поради това взетото решение за водене на политика в областта на науката и изследванията на общностно ниво в тясно сътрудничество с експертните познания на учените от държавите-членки е до голяма степен гарантираща ефективност. Целта на тази нова стратегическа политика е да се организира сътрудничество на различни нива, координация на национална, регионална и европейска политика, подпомагане на изграждането на мрежа от изследователски екипи и повишаване на мобилността на гражданите и на идеите с цел повишаване на конкурентноспособността на ЕС. Като релевантна национална политика ще се осигури разработване на интегрирана и координирана национална политика в европейски контекст.

ПОДГОТОВКА ЗА ЧЛЕНСТВО

Достиженията на правото на ЕС (acquis) се състоят от голям брой Решения на Съвета и на Комисията в две области:

- 1) Рамкови програми за дейностите на Европейската общност в областта на научните изследвания, технологическото развитие и доказателства и на Европейската общност за атомна енергия за научни изследвания и обучение;
 - 2) Споразумения за сътрудничество в областта на науката и технологиите с трети страни.
- Рамкова програма (РП) е основният инструмент на Съюза за финансиране на научни изследвания в Европа. Предложена от Комисията и приета от съвета и парламента в съвместно решение, тя е отворена за всички обществени и частни организации, както големи, така и малки. Всички страни-кандидатки (с изключение на Турция) вече са се асоциирали към Пета Рамкова програма на Европейския съюз (1998-2002), а някои от тях също и към Пета Рамкова програма Юратом. Шеста Рамкова програма (2002-2006) беше приета на 27.06.2002 г (ОВ L231/1 от 29.8.02), конкретни програми на 30.09.2002 г (ОВ L294/1 от 29.10.02) и правилата за участие на 9.10.2002 г. Общият бюджет, обхващащ четиригодишния период 2003-2006 г, възлиза на € 17,5 милиарда (ЕО: € 16,27 милиарда + Евратом € 1,23 милиарда).

Всичките 13 страни-кандидатки изразиха интерес към включване в Шеста Рамкова програма на Европейския съюз, а седем от тях (България, Република Чехия, Унгария, Латвия, Румъния, Словакия и Словения) се включиха и в Шеста Рамкова програма Евратом. Бяха подписани съответните меморандуми за разбирателство на 29.10.2002 г.

Традиционните дейности по предходните Рамкови програми продължават (като например активното участие на МСП). РПб обаче е по същество сериозен скок отвъд обикновеното финансиране на проекти. Тя е един от основните инструменти за развитието на Европейската зона за научни изследвания. Тя се стреми към научно съвършенство, подобрена конкурентна способност и

иновативност посредством поощряване на по-тясно сътрудничество, по-голямо допълване и подобрена координация между участниците на всички нива.

Поради своята специфика достиженията на правото на ЕС (*acquis*) в областта на науката и научните изследвания не изискват транспониране в националния правов ред.

Капацитетът за прилагане не се отнася до прилагането и въвеждането в действие на законови разпоредби, а по-скоро до наличието на необходимите условия за ефективно участие в дейностите по Шеста Рамкова програма. Тези условия зависят от множество фактори като наличие на необходимата инфраструктура, ефективно функциониране на съответните институции и връзките между тях, качество на изследователите и тяхната способност за взаимодействие и др. Освен това държавните и частните институции трябва да са в състояние да осигуряват необходимото насрещно финансиране.

Сътрудничеството в областта на науката и технологиите е добре установено, а също така беше сформирана мрежа от Национални центрове за контакт (НЦК) във всяка от тези държави, като бяха осигурени и необходимите финансови и институционални условия за участие в Рамковата програма на Европейския съюз.

За страните-кандидатки е необходимо засилване на административните умения, свързани с научните изследвания и на изследователската инфраструктура, за да се гарантира по-успешно участие в Рамковата програма (капацитет за прилагане).

С цел успешното провеждане на общностната политика в областта на науката и технологиите е необходимо предприемането на следните законодателни мерки:

- Разработване на стратегия за развитие на научната дейност;
- Разработване на стратегия за иновации;
- Приемане на Закон за насърчаване на научните изследвания;

За постигане на една от основните стратегически цели на ЕС - увеличаване на дела на брутния вътрешен продукт, отделян за наука, и достигането му средно до 3% до 2010 г. като основната съставна част идва от бизнеса, следва да се предприемат определени законодателни промени, като:

- Приемане на изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане.
- Изменения в Закона за обществените поръчки (една част вече е реализирана) и правилника към него;
- Приемане на изменение и допълнение на Закона за облагане доходите на физическите лица;
- Приемане на изменение и допълнение на Закона за местните данъци и такси;
- Предприети са мерки за частично облекчение по ЗДДС (част от тези мерки е реализирана).

ПРЕГОВОРИТЕ ЗА ЧЛЕНСТВО

Тази глава беше договорена с дванадесетте страни-кандидатки и затворена с 10 държави. Главата беше временно затворена с България и Румъния.

България

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: временно затворена през май 2000 г
- Преходни периоди: няма

Кипър

- Главата отворена: втората половина на 1998 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през октомври 1998 г)
- Преходни периоди: няма

Република Чехия

- Главата отворена: втората половина на 1998 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през октомври 1998 г)
- Преходни периоди: няма

Естония

- Главата отворена: втората половина на 1998 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през октомври 1998 г)
- Преходни периоди: няма

Унгария

- Главата отворена: втората половина на 1998 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през октомври 1998 г)
- Преходни периоди: няма

Латвия

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през май 2000 г)
- Преходни периоди: няма

Литва

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през май 2000 г)
- Преходни периоди: няма

Малта

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през май 2000 г)
- Преходни периоди: няма

Полша

- Главата отворена: втората половина на 1998 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през октомври 1998 г)
- Преходни периоди: няма

Румъния

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: временно затворена през май 2000 г
- Преходни периоди: няма

Словакия

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през май 2000 г)
- Преходни периоди: няма

Словения

- Главата отворена: втората половина на 1998 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през октомври 1998 г)
- Преходни периоди: няма

Index

Chapter 1 : Обща информация.....	p. 1
Chapter 2 : Преговори за членство.....	p. 3
Съдържание.....	p. 5